Economisch sterk Twenterand met een sociaal kloppend hart

Algemene Beschouwingen
KADERNOTA 2025

Hoe werkt Twenterand aan een servicegerichte organisatie waarbij de inwoner centraal staat?

Horen, zien en ...

- ☒ Zwijgen
- ☒ Achterover leunen
- ☒ Twijfelen
- ☑ Communiceren

gbt gemeente belangen twenterand

Geachte voorzitter, college, leden van de raad,

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: onze fractie vindt de Kadernota 2025 slordig. Als het goed is delen wij complimenten uit en dat hebben we regelmatig gedaan de afgelopen jaren, maar dit keer is het ondermaats. Voor onze inwoners, de gemiddelde lezer, niet te begrijpen en leesbaar.
Voor ons als raadsfractie onpraktisch, een heen en weer gezoek en geblader van tabel naar toelichting of andersom. Een logische indeling en volgorde ontbreekt hier en daar.

We kunnen we ons dan ook niet aan de indruk onttrekken dat er op het laatste moment zaken zijn toegevoegd of - en daar lijkt het meer op - geschrapt. Vergelijk tabel (pagina 7-8) met de toelichting (pagina's 11 t/m 26). Over en weer ontbreken teksten. Rijst de vraag: wat zijn nu de echte eindsaldo's?

Vasthouden aan bestendige gedragslijn
Onze indruk wordt nog eens extra versterkt door een passage op pagina 5, waarbij gewezen wordt op een "aparte notitie" waarop in de Begroting 2025 na de zomervakantie op teruggekomen wordt.
Hierover het volgende. De inhoudelijke keuzes die wij als gemeenteraad maken vinden plaats in de Kadernota. De financiële vertaling van de Kadernota, na behandeling door de gemeenteraad - al dan niet gewijzigd middels amendementen - vindt plaats in de Begroting. In die Begroting wordt vervolgens de meicirculaire verwerkt, eventuele onvermijdelijke gevolgen uit de Bestuursrapportage, inflatie, wettelijke (loon)kosten stijgingen, gevolgen voor de ozb en nieuwe stand reserves en voorzieningen voor de komende vier jaren. Nieuwe voorstellen behandelen we niet meer. Hiermee is de Begroting in de gemeente Twenterand al jaren niet meer de hoogmis, maar slechts financieel 'aftikken'. Zo doen we het als gemeenteraad al jaren m.u.v. verkiezingsjaren (eens per 4 jaar). Zie vorige begrotingen.
Betekent voor ons, en wij nemen aan ook voor de andere fracties, dat wij deze lijn vasthouden. We hebben immers geen andere signalen ontvangen of andere afspraken gemaakt. Nieuwe voorstellen vanuit het college, die - zo lezende - via een notitie ongetwijfeld geld gaan kosten, zullen wij als fractie volgens de bestendige gedragslijn niet steunen. Deze lijn geldt immers ook voor de fracties Ook als het gaat om structurele lastenverzwaringen, wat door het college steevast wordt ontraden en ontmoedigd met name vanwege naderende ravijnjaren.

Wij zullen dan ook geen voorstellen steunen als direct of indirect gevolg van de reorganisatie c.q. organisatieontwikkeling. Deze zouden immers binnen de loonsom blijven. Hierbij is inbegrepen: doorgeschoven functies, waarbij een financieel gat op de bestaande functie is achtergelaten. Dit is immers een gevolg van en daarmee niet onvoorspelbaar en/of onvoorzien. Bovendien vinden wij dat de gemeenteraad met haar budgetrecht voor de ingezette organisatieontwikkeling daarin vooraf gekend had moeten worden. Dat is niet gebeurd.
Dan hebben we het nog niet over dat wij niet met de rug tegen de muur gezet willen worden. Iets wat we zagen bij de vele extra miljoenen die ineens op tafel moesten komen voor de herinrichting van het gemeentehuis: "eens maar nooit weer", werd door meerdere fracties aangegeven.

Communicatie
Bijna alles is terug te voeren op communicatie of beter gezegd gebrek aan, zowel intern als extern. Sinds de doorgevoerde reorganisatie blijkt de interne gerichtheid belangrijker dan extern, daar waar onze inwoners, ondernemers, maar ook wij als fractieleden ons begeven. We kunnen stellen dat we toch al enige ervaring hebben opgedaan sinds de oprichting van onze partij, maar zoveel klachten en onvrede hebben we nog niet eerder meegemaakt. Het gaat over simpele dingen als terugbellen, e-mails beantwoorden, beloofde reacties binnen een afgesproken termijn nakomen en afspraken op het laatst afzeggen terwijl men er speciaal een dag voor gesnipperd heeft. Gevolg dat wij als fractie meer vragen

krijgen dan ooit, omdat men toch graag duidelijkheid wil hebben. Hoewel we zo een aardig inkijkje krijgen in de organisatie, kan dit toch echt niet de bedoeling zijn?!

Vraagstukken, ook die in de gemeenteraad behandeld zijn en vervolgd moeten worden, laten lang op zich wachten of blijven uit. We krijgen e-mailberichten onder ogen gericht aan inwoners, waarin wordt gesteld dat het project (woonwagenlocaties) vanuit dit huis "*stilligt en dringend opgepakt moet worden, maar door personele wijzigingen, reorganisatie, tijdgebrek, e.d. is dit helaas nog niet verder gekomen*" Dit was een reactie op een e-mail van september vorig jaar, waarna bij herhaling is verzocht om een reactie. Die kwam er onlangs,… in april … zeven maanden later.
Maar niet alleen bij dit onderwerp gebeurd het. Bij woningsplitsing en vergunningverlening is het nog erger. Mensen zijn kwaad en voelen zich totaal niet serieus genomen.
Dit alles komt niet alleen. Ook wij hebben meerdere malen gevraagd om de stand van zaken omtrent hiergenoemde onderwerpen, maar ook onderwerpen als starterlening en Middendorpshuis Den Ham duren maar en duren maar. Tijdige afgesproken terugkoppeling of iets dergelijks? Ho maar.
Als wij de communicatieproblemen aankaarten in de organisatie krijgen we steevast verongelijkte blikken of een defensieve reactie. Hier past het adagium '***Als je werkelijk op zoek wilt naar een oplossing, stop dan met het verdedigen van het probleem***.'

<u>Ravijnjaren</u>
Het is alom bekend in gemeenteland: in 2026, met een doorloop naar 2027, zijn de ravijnjaren. De jaren dat het demissionaire kabinet 2,5 miljard minder in het Gemeentefonds stort. Gezien de huidige kabinetsvorming zien we een verdere verslechtering, terwijl drie van de vier kabinetspartijen destijds in de oppositie heel andere taal bezigde. Het nieuwe kabinet is het erover eens: "*minder overheid, minder ambtenaren*", want dat is wat inwoners graag willen horen en scoort. Het is niet nieuw. Echter, de praktijk heeft geleerd dat het werk toch gedaan zal moeten worden. Bewezen is dat het er op neer komt dat gemeenten gaan bezuinigen op onder meer voorzieningen. Voorzieningen voor jongeren, ouderen, kwetsbaren, maar ook sport, bibliotheekwerk en cultuur.

De nieuwe Begroting zal de periode 2025-2028 beslaan. Wat er in 2028 gaat gebeuren is relatief ongewis. Wat wel hardnekkige geluiden zijn van specialisten op het gebied van gemeentefinanciën is dat na evaluatie sommige gemeenten onjuist zijn ingedeeld vanwege te hoog aangehouden SES (= Sociaal Economische Status). Twenterand heeft een lagere SES dan ingedeeld in 2023, dus is de kans groot dat 2028 na evaluatie er financieel beter uit gaat zien ten opzichte van 2026 en 2027.
Wij zijn dan ook benieuwd wat de effecten zijn van de meicirculaire. We hopen deze, samen met de jaarrekening 2023, ruim voor de behandeling van deze Kadernota te ontvangen. Onze fractie zal zich aan de hand daarvan mogelijk concentreren op het jaar 2028. Aan de hand van het saldo overwegen we voorstellen in bedrag te verminderen dan wel te schrappen. Regeren is immers vooruitzien.

<u>Topprestatie: bereikte structurele effecten</u>
Het zorgenkindje met enorme miljoenentekorten was jarenlang de jeugdhulp, 'ouderenzorg' en Wmo. Deze tekorten waren veroorzaakt door Rijksbeleid en over de schutting gekieperd bij gemeenten.
Door vooral meer gebruik te maken van het voorliggend veld en reeds (gesubsidieerde) voorliggende gratis voorzieningen zijn deze tekorten nagenoeg verdwenen. Dit alles als gevolg van jaren geleden ingezet ambtelijk vernuft en visie. Dit is een enorm compliment waard voor wethouder Mark Paters en 'zijn' betrokken medewerkers in het Sociaal Domein. Wij zijn ervan overtuigd dat met het verder aanvullen van data in het dashboard vanuit het (nog ontbrekende) voorliggende veld en nog betere afstemming bij op- en afschalen van ondersteuning nog meer resultaat kan worden geboekt.
Al maken wij ons wel zorgen over de toename van vergrijzing vanaf 2030 en daarmee gepaard gaande volumetoename van Wmo-voorzieningen. Wij overwegen een voorstel in te dienen om organisaties uit te dagen middels innovatie deze volumetoename niet gelijk te laten oplopen met kosten.

Coalitieakkoord

Met het coalitieakkoord GBT/CU '*Twenterand economisch sterk met een sociaal kloppend hart*' zijn we over de helft. Met de uitgezette actiepunten dan wel doelen die we willen realiseren schiet het tot nu toe niet op. In deze nota zien we met name in het programma 'Economie en vrije tijd besteding' voorgenomen acties staan. Relatief gaat dit om kleine bedragen en laaghangend fruit. Behalve als we het hebben over de vier aan te leggen inclusieve speeltuinen, waar we verheugd over zijn.
We missen echter de opknapbeurt en daarmee verduurzaming van het gedateerde openluchtbad Aquapark De Zandstuve in Vroomshoop. Toen wij met CU deze coalitie begonnen in 2018 spraken we af: eerst nieuwbouw overdekt bad De Stamper in Vriezenveen. Als dit gereed is wordt de Zandstuve flink onder handen genomen. Dat is geen tientjeswerk, maar eerder tonnen of zelfs miljoenen, afhankelijk van de staat van het bad. We zien dit niet opgenomen in deze nota. Wat wel geldt voor de sporthallen in Vriezenveen. Volgens ons gaat hier volgordelijk iets mis. Afspraak = afspraak.

In de bijgevoegde vragenbijlage komen we hierop terug. Net als we over meer onderwerpen vraagtekens of vragen hebben. Deze willen wij opgehelderd hebben, zodat we in de tweede termijn goed beslagen ten ijs kunnen komen.

Sport en bewegen: pumptrackbaan / skatevoorziening

Medio 2022 hebben jongeren uit alle kernen van onze gemeente het gemis aan een serieuze en uitdagende skatevoorziening - al dan niet in combinatie met een pumptrackbaan - kenbaar gemaakt. Begin 2023 resulteerde dit in een voorstel aan de gemeenteraad via het Jongerenpanel, die onderzoek had gedaan. Dit is door de gemeente verder uitgewerkt. Mei dit jaar kwam het terug in categorie 5 en 6 van het Sportaccommodatiebeleid. Maar, hoe gaat het nu verder?
Als we dit nu niet oppakken en wederom een jaar opschuiven betekent dit dat pas in 2026 of zelfs later deze voorziening is gerealiseerd. Gerekend vanaf het initiatief vinden wij dit veel te lang duren en ongewenst. Een geschikte locatie (sportpark 't Twistveen in Westerhaar-Vriezenveensewijk) lijkt voorhanden en past binnen de geaccepteerde af te leggen kilometers door jongeren. Wij zullen na reactie op onze vragen hoogstwaarschijnlijk met een voorstel komen.

Uitbreiding netwerk dorpsommetjes en wandelroutes

In de Kadernota wordt met geen woord gerept over de inzet op uitbreiding van wandelroutes en dorpsommetjes in elke kern van Twenterand. Dit is een gemiste kans, gezien de toenemende populariteit van wandelen en de positieve effecten op gezondheid en welzijn. Het ontbreken van een dergelijk plan laat een belangrijk aspect van leefbaarheid en recreatie in de kernen van Twenterand onbenut. Wij zouden graag zien dat in samenwerking met organisaties als het Waterschap, LTO en de dorpsraden een concreet plan verschijnt dat voorziet in de ontwikkeling en onderhoud van wandelroutes en dorpsommetjes, zodat zowel inwoners als bezoekers kunnen genieten van de natuurlijke schoonheid en rust die Twenterand te bieden heeft.

Speelgoedbank Twenterand

Op initiatief van GBT hebben wij Voedselbank Manna na een jarenlange zoektocht niet alleen een vast onderkomen bezorgd, maar ook samen met andere fracties een jaarlijkse bijdrage voor voedselpakketten. Dit in het kader van armoede-/minimabeleid.

Sinds vorg jaar is er ook in het kader van dit beleid een ander waardevol initiatief ontstaan: de Speelgoedbank. Vanuit deze 'bank' wordt beschikbaar gesteld speelgoed weggegeven. Ouders en kinderen die dit speelgoed goed kunnen gebruiken kunnen het speelgoed periodiek gratis ophalen in Vriezenveen. Het gaat hierbij om ouders met een minimaal besteedbaar inkomen zonder de noodzaak van tonen loonstroken. Volgens deze organisatie "*getuigt dit van een groot gevoel van mededogen*

en vertrouwen in de gemeenschap. Dit maakt de diensten van onze organisatie toegankelijk voor diegenen die het echt nodig hebben, zonder dat ze zich bezwaard voelen door administratieve rompslomp."
Het besteedbaar inkomen wil zeggen: wat houdt iemand over in de maand na betaling van de vaste lasten (en aflossing schulden). Wij vinden dit dusdanig belangrijk dat we met een voorstel
zullen komen hiervoor een financiële bijdrage te geven vergelijkend met de bijdrage destijds aan de Voedelbank. Uit de bijdragen van derden blijkt immers dat het draagvlak groot is.

Ondernemershuis Twenterand

Het Ondernemershuis kan een aanzienlijke positieve bijdrage leveren aan een goed ondernemersklimaat in de gemeente Twenterand. Onze fractie heeft meerdere malen gesproken met het bestuur van dit 'huis' in het kader van 'Economisch sterk Twenterand', het coalitieakkoord en ons verkiezingsprogramma. Het wordt tijd dat er eens mee aan de slag gegaan wordt. Omdat ze lokaal betrokken zijn en onze samenleving goed kennen weten ze haarfijn aan te voelen wat er speelt en wat nodig is.
Dat wordt nu al bewezen met de start van de Creatieve Broedplaats "De Büüle & Co", waar innovatie en creatief ondernemerschap tot stand komt. In het verleden heeft het Ondernemershuis ook al bewezen van meerwaarde te zijn door starters te begeleiden en een werkplek te bieden en door andere ondernemers in Twenterand met elkaar te verbinden. Zo is bijvoorbeeld het project 'Sterk Techniek Onderwijs' ontstaan. En vorig jaar werd met succes het project 'Twenterand werkt' uitgevoerd.

GBT ziet het Ondernemershuis als belangrijke verbinder van ondernemers in Twenterand en aanjager van het ondernemersklimaat. Kernoverstijgend. Daarom zien we de noodzaak om de rol van het Ondernemershuis verder te versterken. Eén van de kansen is de structurele inbedding van het platform 'Twenterand werkt'. Hier kunnen ondernemers zich presenteren, kunnen vacatures worden gedeeld. Dit platform kan ook worden ingezet om Oekraïense vluchtelingen te ondersteunen bij het vinden van werk en bij de integratie. Kortom een verbindend platform voor ondernemend Twenterand.

Wij zien ook een rol voor het Ondernemershuis als het gaat om de organisatie van de verkiezing Ondernemer en Starter van het jaar. Een mooi eerbetoon aan … Eveneens kan het Ondernemershuis een belangrijke rol spelen als 3O-Hub, waar onderwijs, overheid en Ondernemers intensiever gaan samenwerken.
De organisatie van de jaarlijkse Dag van de Ondernemer: een mooie taak voor het Ondernemershuis. En wij vinden het de moeite waard om te verkennen of het Ondernemershuis samen met de creatieve broedplaats ook een rol kan spelen bij de promotie van evenementen en toeristisch Twenterand, zodat onze gemeente als toeristische bestemming, maar ook als aantrekkelijke vestigingsplaats in de etalage wordt gezet.

Het Ondernemershuis kan Twenterand ook vertegenwoordigen bij Ondernemend Twente, onderdeel van de Twenteboard. Een directe verbinding, waarmee wordt bereikt dat nog meer activiteiten en subsidiestromen vanuit de Twenteboard onze gemeente bereiken en ten goede komen aan onze ondernemers. Een intensieve samenwerking met de fondsenwerver van de gemeente kan (meer) subsidies voor innovaties naar Twenterand te halen.

Het Ondernemershuis is nu samen met de creatieve broedplaats gevestigd in de historische Smeltschuur (met een sterke link naar het ondernemerschap in het verleden). Dit biedt kansen als ontmoetingsplek voor Ondernemend Twenterand. Netwerken, maar ook verkennen of je elkaars producten en diensten kunt gebruiken. Het Ondernemershuis kan daarvoor activiteiten organiseren.
Ook vinden we het belangrijk dat de werkplekken voor starters en ZZP'ers terugkeren in Twenterand. Het Ondernemershuis biedt daarvoor de perfectie locatie en ondersteuning. Bovendien kan het

Ondernemershuis de plek zijn waar mensen, die aan de economische versterking van Twenterand werken, hun werkplek vinden. Bijvoorbeeld de centrummanagers. Op die manier vindt kruisbestuiving plaats wat belangrijk is voor de economische ontwikkeling van Twenterand.

Een gedachte zou ook kunnen zijn om een projectbureau economie binnen het Ondernemershuis op te zetten om lokale economische projecten te coördineren en uit te voeren. Dit kan de uitvoeringskracht van het economisch beleid en de economische visie een impuls geven. Door deze initiatieven te integreren in het Ondernemershuis, wordt een sterke basis gelegd voor duurzame economische groei en maatschappelijke vooruitgang in Twenterand. Wij vinden dan ook dat er afspraken moeten komen over een structurele financiering vanuit de gemeente, voorafgegaan door een pilot. Een voorwaarde zou kunnen zijn dat tegelijkertijd het Ondernemershuis op projectbasis ook de nodige cofinanciering realiseert.

Ten slotte

Zoals alle raadsfracties inmiddels hebben ervaren probeert deze coalitie zo dualistisch mogelijk te zijn. Dat is de sfeer in de gemeenteraad ten goede gekomen. Het is fijn te vernemen dat de oppositiefracties dat ook zo ervaren. Daar gaan wij mee verder, maar het werkt wel twee kanten op. Natuurlijk, we hebben ons coalitieakkoord samen met CU en GBT houdt zich daar aan. Als ook aan eerder gemaakte afspraken en aangenomen moties en amendementen. Voor alle andere voorstellen, die goed of beter zijn voor onze inwoners zijn we uiteraard bereid hierover te spreken met elkaar.

Fractie GemeenteBelangen Twenterand
woensdag 19 juni 2024